

מקל בגלגלים

בית-המשפט העליון נגד מגילת העצמאות?

חיים משגב

ראשיה לחוקק שלושה חוקים בסיסיים: חוק השבות, שקבע כי כל יהודי זכאי לעלות ארצה; חוק האזרחות, שקבע כי כל עולה לפי חוק השבות יהיה לאזרח ישראלי מכוח חוק השבות; חוק הכניסה לישראל, שקבע כי מי שאיננו אזרח ישראלי, תהיה כניסתו לישראל על-פי אשרת-עולה.

בלי שום התחכמויות, וללא כל צורך להוכיח באותות ובמופתים בפני פרום משפטי כלשהו את 'מידתיותם' של החוקים הללו – מושג אמפירי אותו עשו השופטים בבית-המשפט העליון לכלי בידם לשם הכרעה על-פי מיטב מצפונם הפרטי, הנגזר מבית-מדרשם ונחצב מצור מחצבתם, בסוגיות כלל-יהודיות המונחות לפתחם חדשות לבקרים – הלכו ראשי המדינה היהודית קדימה בכוח אמונתם בצדקת הדרך. מכוח אותה הכרה הם חוקקו את חוק יסוד: מקרקעי ישראל המאפשר למוסדות המדינה היהודית שליטה על כל קרקעותיה, ומאפשר את מסירתם ליהודים בלבד לשם מימוש תכלית היסוד של המדינה היהודית, ואת חוק נכסי נפקדים, המעביר בפועל את רכושם של כל הערבים שברחו / גורשו / הסתלקו מרצון במהלך מלחמת העצמאות – לידי אנטרופוס כללי, שאף הוא זרוע שלטונית של המדינה היהודית.

★

היו אלו שנות עדנה למדינת ישראל. מאות אלפי העולים שעלו בכל שנה ארצה ידעו שהם מגיעים אל ביתם הלאומי, מקום בו הם אמורים למצוא את נחלתם, לבנות את ביתם ולהגשים חלום של דורות, ושמסודות השלטון על כל שלוחותיו – הרשות המחוקקת, מערכת המשפט, ורועות הביטחון, המוסדות לאכיפת החוק – עושים לשם הבטחת צביונה היהודי של מדינת ישראל. האפליה של כל הלא-יהודים במדינת ישראל הייתה חלק מובנה מאופיה.

מגילת העצמאות, שנחתמה בידי כמה עשרות יהודים ב-14.5.1948. אחייץ במוזיאון תל-אביב, היא למעשה המסמך המכונן של המדינה היהודית. לא פחות מחמש פעמים מוזכר הביטוי 'מדינה יהודית' במסמך הזה, שכן לכל החותמים עליו היה ברור שהגיעה העת להכריז על מימוש חזונו של הוגה המדינה היהודית, כפי שבא לידי ביטוי בקונגרס הציוני הראשון בבול ב-1897. את חלון ההזדמנויות הזה אסור היה להחמיץ. מתנגדיה-מבית של המדינה היהודית נחלשו, זמנית, יש להודות, בעוד שתומכיה בעולם הרחב התחזקו, אף זאת זמנית, נוכח ההלם שפקד רבים לאחר שהתגלו אימי השואה.

מדינת ישראל, שהוקמה על יסוד מגילת עצמאות זו, התאפיינה למן יומה הראשון כביתו הלאומי של העם היהודי; לפיכך נקבע מפורשות שהיא תהיה פתוחה לעלייה יהודית בלבד. המפתח לדלת הכניסה של המדינה היהודית נשאר בידי מקימיה. בכך הם ביקשו להעביר שני מסרים חשובים: ראשית, תמה מדיניות 'הספר הלבן' של הבריטים, המגבילה את מספר היהודים הרשאים להיכנס מדי שנה לאי – מדיניות בה תמכו בזמנו גם אישים שונים מן השמאל הרדיקלי, אשר ממיכא אף התנגדו להקמתה של מדינה שבה יהיה ליהודים, ולא לערבים, רוב; ושנית, לעם היהודי קמה הזכות להנהיג מדיניות של 'אפליה מתקנת' לטובת כל אלה שנרדפו עד מוות רק בשל היותם יהודים.

חוקי מפתח

מיד לאחר סיום המלחמה, שנכפתה על המדינה שנולדה זה עתה בידי המדינות הערביות שפלשו לאי, ובידי הערבים שהתגוררו בה ומסביב לה, שבאותה עת טרם ידעו שהם 'העם הפלשתיני' – הזדרזו

ד"ר חיים משגב הוא עורך-דין ומרצה במכללה האקדמית נתניה ובאוניברסיטת בר-אילן.

בית-המשפט העליון – כוח בלתי-מרוסן

בעיקר, להשמיץ, לגדף ולנאץ, התגלתה כזכות-על שגם דברי כלע ושקר אינם יכולים לכרסם בה.²

ציונות בסימן שאלה

תחילה עוד נזחרו שופטי בית-המשפט העליון מלהרחיק לכת, מן הזעם שעלול להיות מופנה כלפיהם יניב חקיקה שתגביל את זכותם להתערב בשאלות הכרוכות בהשקפת-עולם ובערכים מייבאים מתורות זרות. אולם משהבחינו ברפיונותן של זרועות השלטון האחרות, ובמיוחד בחוסר האונים של הרשות המחוקקת, מיהרו למלא את החלל שנוותר בפסיקות שמציבות למעשה סימן שאלה אחד גדול על כל המתווה הציוני – מה שהולך בעצם להכרזה על הקמתה של המדינה היהודית. כך הניעו שופטי בית-המשפט העליון למסקנה שלמדינה היהודית אין רשות להקצות קרקעות לסוכנות היהודית לאייל לצורך הקמתו של ישוב קהילתי על בסיס אפליה בין יהודים לבין מי שאינם יהודים;³ כך העזו להתערב במיקומה של יגדר הפרדה;⁴ תוך שהם קובעים, בהסתמך על יחוות דעתי מוזמנת של קצינים (במלל) המשתייכים למועצה לשלום ולביטחון (גוף אולטרה-שמאלני) ובהסכמת נציגי הפרקליטות – זרוע נוספת של אוליגרכיה משפטית השלטת מכוח עצמה – כי מדינת ישראל מחזיקה ביהודה ובשומרון מכוח תפיסה לוחמתית. אומות העולם כבר רואות ביגדרי, שהוזזה לעבר 'הקו הירוק' במצוות בית-המשפט העליון, את הנבול של 'המדינה הפלשתינית', בעוד הערבים עצמם רואים ביגדרי קו גבול זמני בלבד. בעתיד מתכוונים הערבים ללא ספק לתבוע את הזות 'הנבולי' לעבר 'גבולות התלוקה' משנת 1947. הם לא רואים כל הבדל בין השטחים שנכבשו ב-1948 לבין השטחים שנכבשו 19 שנים לאחר מכן. משפטית הערבים, ללא ספק, צודקים. רק 'פעילי השלום' ממחנה השמאל, שחלקם כבר יושב, למרבה הצער, גם בתוך מרכז הליכוד, לא רואים שטיעוניהם לטובת הנסיגה מצפון-השומרון ומגוש קטיף הם מופרכים, לפחות מן הפן המוסרי שלהם.

מערך הכוחות העכשווי בבית-המשפט העליון, שעליו מנצחים יוצאי פרקליטות המדינה, רואה עצמו מוסמך לבטל, הלכה למעשה, את אופייה של המדינה היהודית לטובת נורמות מאוסות, פסאודו-ליברליות, העלולות להביא בעתיד הלא-רחוק את היהודים המתגוררים בא"י לכלל הכרה שאין עוד טעם להקריב את חייהם לשם הגנה על מדינה שאיבדה את זהותה היהודית והיא בעצם 'ימדינת כל אזרחיה'.

זוהי המציאות אליה נקלע העם היהודי מקץ מאה שנה למפעל הציוני. מצד אחד הרצון לשרוד את המלחמה הבלתי-פוסקת של הערבים, ומן הצד האחר התייפייפות של פקידים במערכת המשפט, אשר נרתמו ליצירת מהפך אידיאולוגי באמצעות יצירת מאזן אימה עונשי. יישובה של אי"י ביהודים, בכל חלקיה המנדטוריים, הפך למילת גנאי; גירושם של יהודים מבתיהם היה למטרה שלשמה ולמענה מותר לעוות את ההיסטוריה של העם היהודי ולשבש את העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל.

חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו אשר קיבל תוקף בשנות התשעים, לא אמור היה לשנות את האידוליה החוקתית שהתקיימה עד אז במדינת ישראל, אם כי זרעי הפורענות כבר נשתלו בו. מחד, הוזכרה בו אמנם ההכרזה על הקמת מדינת ישראל על כל עקרונותיה, אבל מאידך טרחו מחולליו להדגיש את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. זמן-מה לאחר מכן קבע בית-המשפט העליון, באורח חד-צדדי וללא סמכות, במחשכים כמעט, שהחוק הזה הוא למעשה חוקתה של מדינת ישראל, ושמוכח חוק זה רשאי בית-המשפט העליון להעביר תחת שבט ביקורתו כל פעולה של רשויות השלטון, ואף לבטל חוקים של הכנסת.⁵ ניתן לומר, בהרבה כאב וצער, כי מאז נשתתה לבלי הכר דמותה של מדינת ישראל כביתו הלאומי של העם היהודי. גורמים רבי-תושייה חברו כדי לנסות ולטשטש את זהותה היהודית; שיטת המינויים לבית-המשפט העליון, הנתנת עדיפות מכרעת לשלושת שופטי בית-המשפט העליון החברים בוועדה לבחירת שופטים, גרמה לכך שהמוסד הזה הפך למוקד של כוח בלתי-מרוסן. המאגר שממנו נבחרו המועמדים לכהן כשופטים בבית-המשפט העליון לא נתן כל סיכוי ליצירת פלורליזם מחשבתי. דוגמטיות חילונית הפכה לציר השולט. 'ימלוא כל הארץ משפט', קבע נשיאה של הערכאה השיפוטית העליונה, תוך שהוא אינו נרתע, ביהד עם חבריו לכס המשפט, מלפסוק בכל סוגיה המובאת בפניו. ביטול העיקרון האומר כי רק למי שיש עניין ישיר בנושא מסוים רשאי להביאו להכרעה משפטית (זכות העמידה), גרם לכך שגופים שונים, לעתים ביזאריים ולעתים בעלי סדר-יום פוליטי שעיקר מנמתו הוא הרצון לשים קץ לדומיננטיות היהודית במדינת ישראל, הפכו את היכל המשפט המפואר בגבעתי-רם לשדה הקרב העיקרי שלהם. לא תמיד יצאו הפונים מרוצים, אבל הערבים למדו מהר מאוד שכל שמרבים בעתירות הרי זה משובח. השופטים, שיכורי הכוח, מעשה יזיהם להתפאר, לא נרתעו מפני הכרעה בכל סוגיה.

מקבילית הכוחות המשקפת את עקרון האיזון הקדוש בין שלוש הרשויות המרכזיות בכל חברה חופשית (checks & balances) – הרשות המחוקקת, הרשות השופטת והרשות המבצעת – הפכה למרמס בידי שופטי בית-המשפט העליון. רצונו של הריבון, המתבטא באמצעות נציגיו בכנסת, היה כלא היה. הדגש הושם על המונח 'דמוקרטיה' לרעת המושג 'יהודית' בתוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ועקרון השוויון בין כל אזרחי מדינת ישראל, יהודים כלא-יהודים, הפך לדת השלטת. השקפות עולם נאו-ליברליות, חד-ממדיות, המשקפות מגזר צר מאוד של האוכלוסייה, הפכו לנורמה שאין לערער עליה. למשל, הזכות למחאה לגיטימית של יהודים שאינם רוצים במתווה האסווי אותו מולך ראש הממשלה, נוכח מה שאומרים כל המומחים לביטחון – היתה לציונים בעיני כל אלה שרוממות שלטון החוק בפיהם. בעוד התבטאויותיהם נגד פעולות מחאה של יהודים מעידים עליהם כי כוזב בלבם, זכותם של הלא-יהודים, הערבים

¹ ע"א 6821/93, בנק המדי זרחי נ' מגדל כפר שיתוף פי, פ"ד מט(4) 221.
² בניץ 316/03, מוחמד בכרי ואח' נ' המועצה לביקורת סרטים ואח', פ"ד נח(1) 249.
³ בניץ 6698/95, עדאל קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל.
⁴ בניץ 2056/04, מועצת הכפר בית-סוריק ואח' נ' ממשלת ישראל ואח'.

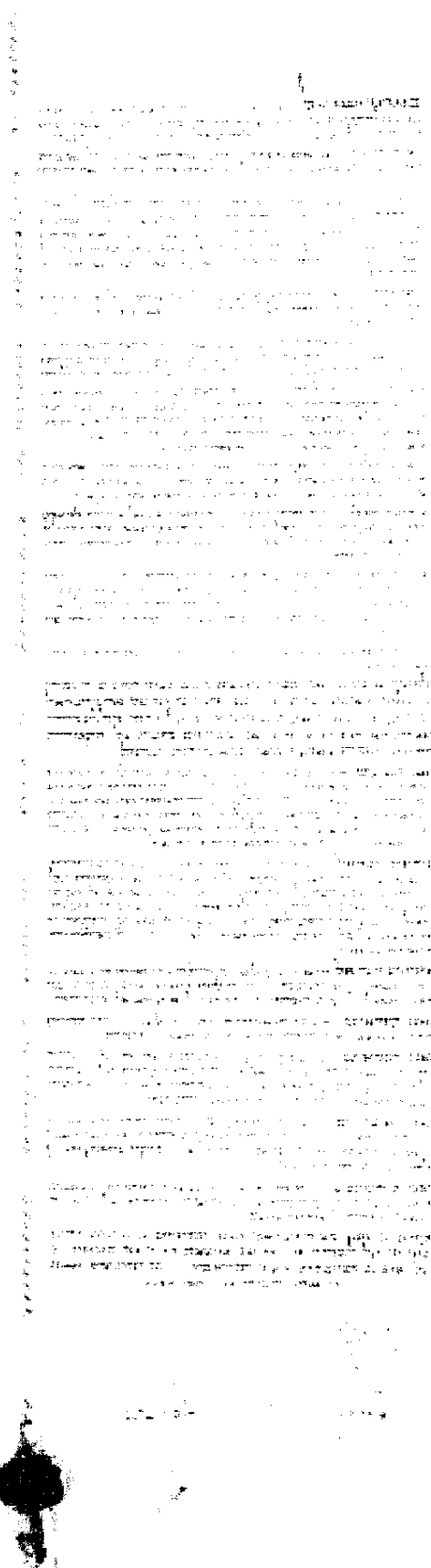
שלטון דמוקרטי?

טירוף המערכות הזה מתרחש ממש לנגד עינינו, ואין פוצה פה ומצפצף, ממש כפי שהדברים התרחשו ומתרחשים במדינות טוטליטריות. גיוס מערכת אכיפת החוק, תוך איום גלוי או מרומז על כל מי שמשרת בה (או במערכות שלטוניות אחרות כמו צה"ל או המשטרה), כי אוי למי שיגלה התנגדות או היסוס, או יבקש לבחור אם אין בחוקים, או בפקודות שניתנות מכוחם, גם צד לא חוקתי או לא מוסרי; יצירת עברות פליליות שאינן מוכרות בשום מקום בעולם;⁵ פגיעה בזכויות לחירות ולמחאה ליניטימית; התייחסות אלימה לאזרחים מן 'המחנה האחר'. הכוללביזם חוגג באין מפריע. סטליניזם בטה גסמכות וברשות מערכת המשפט, שלא נותר בה מאומה מן היושר והטוהר שהיו בה בימים ראשונים.

כך יכלה השופטת אילה פרוקצ'יה מבית-המשפט העליון להשאיר שבעה מפגינים מגוש קטיף בימצער ביתי, לאחר ששהו קודם לכן מאחורי סורג ובריח במשך מספר ימים לא-מבוטל, בגין עברות של התקלה אסורה, התפרעות והמשך התפרעות לאחר הוראה להתפזר. לדעתה, "קיים סיכון בהסתברות גבוהה כי מאורעות נוספים העשויים להתרחש במסגרת מהלכים מדיניים שונים, עלולים להצית את תגובותיהם הרעיוניות של העוררים, באופן שעלול להגיע להשתתף בפעולות מחאה אלימות העלולות לצאת מגדר שליטה".⁶ כלומר, חלק מן השופטים של בית-המשפט העליון כבר צופה את פני העתיד וכבר נרתם למאמץ הפוליטי של לשכת ראש הממשלה, להעביר ללא מחאות מיותרות את המהלך של גירוש היהודים מגוש קטיף ומצפון-השומרון.⁷ גם החלטה שערורייתית זו עברה, כמובן, ללא כל הד בתקשורת – וכך יכולים שופטים בערכאות נמוכות יותר, שתאווהם להתקדם במסלול האישי יוכלו להעבירם, לעתים, על דעתם, להשאיר במעצר מלא מפגינים אחרים, קטינים כבנירים, בתאי מעצר משותפים. כל מגלגלי העיניים, אלה שכל עולה שנגרמת לערבים גורמת להם לעוויות זעם ולקריאות כאב כנגד עצם הליניטימיות של הרצון להזיז ממקומו ולו גם כפר ערבי אחד, נאלמו דום. איש לא קם לזעק חמס כנגד עשייתה של זכות יסוד כה חשובה – חירותו של האדם למחות – לחוכא ואטלולא. מאז, שועט היועץ המשפטי לממשלה קדימה, ובהנחייתו הוקמה "מחלקה מיוחדת" במשרד המשפטים, מה שמזכיר את ימי אוסלו האפלים, שבהם הופעל סוכן מדיח, אבישי רביב, בקרב ציבור גדול של אנשים שומרי חוק. טליה ששון עמדה אז בראש "המחלקה היהודית", והיא היתה זו שאף עמדה מאחורי המחילה שניתנה לאבישי רביב בגין הנתעב שבמעשיו: טקס ההשבעה הממורק ליד קברו של מייסד הלחייה. בימים אלה מפעיל אותה ראש הממשלה במטרה ליצור דה-לגיטימציה למתיישבים ביהודה ובשומרון, במטרה להגיע, כנראה, בעתיד את עלגלי ההתנתקות גם מן המקומות האלה.

ההתקרפות של רבים במערכת המשפט הפכה כיום לעובדה קיימת, מה שמזכיר לא אחת את התנתקותן של אליטות אינטלקטואליות במדינות אשר בהן נתפס השלטון בשיטות כאילו-דמוקרטיות בידי רודנים נעדרים-מצפון. הסוף באותן מדינות היה תמיד רע: גם פקידים שטענו אחר-כך כי פעלו לאור מעשי חקיקה ליניטימיים לכאורה,

אילו הועלתה מגילת העצמאות לדיון בבית-המשפט העליון בימים אלה, היתה נפסלת על הסף. כבוד חבר השופים טים היה מוצא כי המ"לים "אנו חברי מועצת העם, נציגי הישוב העברי והתנועה הציונית... בתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית... מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל" מדינות ריח של לאומנות חסוכה, שכן אין בהן אזכור לזכותם הטבעית וההיסטורית של הערבים, תושבי פלשתיין. חוק השבות היה נדחה אף הוא על הסף כחוק מפלה וגזעני שאינו יאה לחברה דמוקרטית, הדבקה בעקרונות ליברליים.

⁵ בחוק יישום תוכנית ההתנתקות, תשס"ה-2005 נקבע שמי שנשארו בביתו לאחר מועד מסוים עובר עברה פלילית וזו מותר להפעיל כוח סביר כדי להוציאו מביתו.

⁶ כ"פ 1821/05, יהודה נמבורג ואח' נ' מדינת ישראל; החלטה מיום 21.2.05

⁷ החלטה של השופטת אילה פרוקצ'יה כבר משמרת את אבן יסוד להחלטות של ערכאות ימרכות יר.

השיטות הן אותן שיטות: האשרור המשפטי של מעשים אנטי-דמוקרטיים מובטח כמעט בוודאות. מערכת המשפט איננה מתכוונת לשים מקלות בגלגליה של העגלה הדוהרת לעבר הלא-נודע. לכן, בין השאר, לא בוטלה החלטתו של ראש הממשלה להדיח שני שרים בממשלתו, נציגיה של מפלגה שהייתה חברה בקואליציה על-פי הסכמים שאושרו בכנסת, ערב ההצבעה הגורלית על 'הסכם ההתנתקות'. בית-המשפט העליון פשוט לא ראה את הפסול החוקית שבמעשה הנתעב הזה.

למעשה, אפשר לומר בוודאות מוחלטת שמערכת המשפט, על כל גרורותיה, הן בפרקליטות המדינה והן בבית-המשפט העליון, התגישה באורח טוטלי לטובת המהלך הפוליטי ההזוי של ראש הממשלה. חוק יישום תוכנית ההתנתקות, תשס"ה-2005 קובע, כאמור, כי אדם שנשאר בביתו ביהוד עם משפחתו לאחר מועד מסוים, הופך בפועל לעבריין פלילי, ולכוחות הביטחון מותר להשתמש בכוח סביר כדי להוציאו מביתו, אותו ואת בני-משפחתו, לארוז את מיטלטליו ולהעביר את כל הכבודה לישוב אחר בתחומי מדינת ישראל בגבולות 'הקו הירוק'. החוצפה שיש בסעיפים אלה, שהוכנסו לספר החוקים של המדינה היהודית, היא פשוט מקוממת. לאחר שנים כה רבות של יישוב יהודים בכל רחבי א"י, מטרה שעליה נאבקו ולמענה תקריבו את חייהם כמעט שלושים אלף יהודים מאז ראשית ההתיישבות הציונית בשלהי המאה ה-19, הפכה עצם השהייה של אדם בביתו-שלו לעברה פלילית. יכולות הביטחון לרבות צה"ל, אשר מעצם שמו, שנקבע מחוק יסוד: הצבא, עולה כי תכליתו היא הגנה על מדינת ישראל, רשאים להיכנס לבית-מגורים ולהוציא משם "בכוח סביר" – ביטוי מקומם המעורר אסוציאציות לא סימפטיות – את בני-הבית. לא זאת אף זאת: גם לאחר שהאנשים יוצאו בכוח מביתם, הם יהיו צפויים עדיין לענשי מאסר בגין העברה הפלילית שביצעו בכך ששהו בביתם. הפרקליטות, אין צריך לומר, מתייצבת בנחישות רבה מאחורי המהלך המשפטי הבלתי-נסבל הזה, וכבר יצאו מלפני היועץ המשפטי לממשלה, מני מזוז, הוראות להחמיר עם מפנינים עד כדי העמדתם לדין בגין עברות פליליות שעונשן הוא עד עשרים שנות מאסר.

★

מ ה חבל שדווקא במדינת היהודים, כאשר בכל העולם גוברת האנטישמיות ויהודים מתחילים לחוש שסביבתם שוב איננה כתמול שלשום, נותנת מערכת המשפט יד לאלה המבקשים את נפשה. חלון ההזדמנויות שאפשר את הקמתה של המדינה היהודית עלול עוד להתברר כיתרגיל המסריחי של ההיסטוריה; אומות העולם, ביחד עם חלקים גדלים והולכים בעם היהודי, יוכלו לטעון כעת: הנה, אמרנו לכם, העם היהודי לא רוצה, או לא מסוגל, לקיים ריבונות במדינה משל עצמו. צדקו, אפוא, כל אלה שאירשוהו בעבר מארצו וממולדתו.

לא נוקו. פקודה יכולה להיות בלתי-חוקית בעליל, גם אם היא ניתנת מכוח חוק שהתקבל במוסד המחוקק, אם החוק עצמו משדר אי-חוקיות על פניו.

אגב, השופטת אילה פרוקצ'יה, היא עצמה קבעה בזמנו, במסגרת העתירה שהגיש משה פייגלין נגד מישאל חשין, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-16⁸ על שזה סירב לקבוע שלא היה קלון עם הרשעתו בעוון פעולות המחאה נגד הסכמי אוסלו, ש"הגיסיון להכתיב מהלכי שלטון באמצעי המרדה תוך הפרת החוק, נוגד בבסיסו את הרעיון הדמוקרטי הבנוי על שלטון הרוב הפועל במסגרת שלטון החוקי".⁹ מילים כדרבנות – אם כי יש לראותן על רקע הרצון של חלק משופטי בית-המשפט העליון להשאיר את משה פייגלין מחוץ לכנסת – אבל לא ברוח זו נוהג בית-המשפט העליון. הוא עצמו עושה פלסטר מן הרעיון הדמוקרטי שעה שהוא פוסל חוקים שהתקבלו בכנסת, או בשעה שהוא מנסה בכוחו-שלו לשנות את מהותה של המדינה היהודית על-ידי מתן פרשנות לחוקים, פרשנות שאינה נגזרת מן ההכרזה על הקמתה. דומה שאם מגילת העצמאות היתה מובאת, בזמנו, לבחינתו של בית-המשפט העליון בהרכבו הנוכחי – היא היתה נפסלת מניה וביה כמסמך לא-חוקתי המפלה לטובה את היהודים. אין צריך לומר שחוק השבות, למשל, היה מושלך לפח האשפה בשל היותו יבלתי-מידתי.¹⁰

רמיסת זכויותיהם של אזרחי מדינת ישראל היהודים

א ין עוד ספק כיום שהאקטיביזם השיפוטי של בית-המשפט העליון הפך זה מכבר לנגע ממאיר הנוגס בכל חלקה טובה במערך הזכויות של היהודים בביתם הלאומי. הערבים עושים בו שימוש רב ומתוחכם. עתירותיהם המרובות מעמידות את שופטיו, לא אחת, בפני דילמה של ממש. מחד, הם הרי מכהנים במדינה יהודית על-פי הגדרתה, שרבים מחוקיה הראשונים מפלים לטובה את היהודים; מאידך, השקפתם האישית רחוקה תיק פרסה מכל מה שריח של אפליה, שתכליתה לתקן עוולות בנות אלפים שנה, נודף ממנו. וכך יכול היה בית-המשפט העליון להכריע לטובת ההקרה של סרט התעמולה השקרי שאותו הכין מוחמד בכרי, השחקן שרבים מבני משפחתו הורשעו בעברות שגרמו למעשי הרג רבים של יהודים, תוך קביעה של השופטת אילה פרוקצ'יה, כי חופש הביטוי הנו זכות יסוד רחבת-היקף המשתרעת דרך כלל גם על ביטוי שקרי ומסולף. האמצעי להתמודד כנגד השקר והסילוף, קבעה, הוא בעשיית שימוש מקביל בחירות הביטוי בשוק רעיונות ודעות פתוח וחופשי. אמירות אלה, ככל שהן יפות ונכוחות, אינן מיושמות כאשר המתנגדים ליתוכנית ההתנתקות – והם רבים מאוד – מנסים להעביר את מטריהם. או-או נכנס לפעולה המכבש הדורסני שאותו מוביל כעת, בחוסר רגישות משות, מני מזוז – האיש ששאלות רבות כרוכות בעצם מינויו, נוכח הדרך שבה יסגר את תיק השוחד נגד אריאל שרון טרם התבררו עד תום.¹¹ באורח מביש, אנטי-דמוקרטי בעליל המותיר אחריו אבק של סטליניזם מרושע,¹² מזוז מוביל כעת מהלכים המתאימים למשטרים טוטליטריים.

⁸ בג"ץ 11243/02, משה פייגלין נ' מישאל חשין ואחר, פ"ד נו(4)145

⁹ שם, עמ' 161

¹⁰ בג"ץ 5675/04, התנועה למען איכות השלטון נ' מני מזוז ואחר' קבע הש"ר פט אליהו מצא כי ייתע מדתו לדין של ראש-הממשלה תביא, קרוב להניח באורח מיידי, לשינויים בסדרי השלטון במדינה, ולכן עלולה להיות השפעה דרמטית על המדיניות הנהוגת לפחות בחלק מתחומי העשייה הפוליטית והצ"ר בורית" כלומר, שוב, דאגה לתהליך המדיני על חשבון תקינות של טונית.

¹¹ הדוגמא הטובה ביותר מתרחשה בעצם הימים האלה: כאשר קבע הש"ר פט יעקב טירקל, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לזמן לזמן ה-17, שאין כל מניעה כי משה פיג'ר לך יתמודד בבחירות הבאות, הודרו היועץ המשפטי לממשלה כע' תור לבית-הדין הגבוה לצדק, מהלך נדיר שעוד לא היה כמותו, ודרש לבטל את ההחלטה יעל רקע המציאות הציבורית הנפיצה השוררת בימים אלה". כלומר, היועץ המשפטי לממשלה מבקש להבטיח ישקט תעשיית לאלה שלהם הוא חב את מינויו.